

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะครูมีส่วนสำคัญในการวางรากฐานทางการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคล ประเทศชาติจะหวังให้ประชาชนเป็นเช่นไร คุณสมบัตินั้นๆ จะสร้างขึ้นมาได้ด้วยการฝึกอบรมและสั่งสอนของครู (วิจิตร จันทรากุล 2531 : 69) จึงนับได้ว่าครูมีบทบาทเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของประเทศชาติที่เดียว (สุนีย์ ลินสุเคชะ 2526 : 162)

ดังนั้น การจัดการศึกษาจะดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูทุกคนและทุกฝ่ายในหน่วยงาน และสถาบันการศึกษา แต่การที่จะได้รับความร่วมมือจากครูทุกฝ่ายได้นั้น ปัจจัยสำคัญยิ่งก็คือ ครูจะต้องมีความพึงพอใจในวิชาชีพครู ครูจึงจะยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การที่ครูจะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ก็เนื่องจากครูมีความยินดี เต็มใจ ในหน้าที่ที่ท่า รวมทั้งมีความรักศรัทธาหรือมีความพึงพอใจในวิชาชีพของตน ซึ่งความพึงพอใจในวิชาชีพนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างดีที่สุด ประหยัดที่สุด และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด เพราะเมื่อมีความ พึงพอใจในวิชาชีพแล้วครูก็จะตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น ขยันหมั่นเพียร และมีความ อุตสาหะพยายามยิ่งขึ้น ซึ่งย่อมนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น งานก็สำเร็จลุล่วงไปด้วย ดี ในทางตรงกันข้ามหากครูไม่มีความพึงพอใจในวิชาชีพของตน ก็จะทำให้ขาดความกระตือรือร้น การปฏิบัติงานจะเฉื่อยชาลง ความรับผิดชอบในหน้าที่ก็จะลดต่ำลงด้วย และจะมีการหลบเลี่ยงงาน การขาดงาน ขี้เกียจงาน ตลอดจนการลาออกจากงานกันมากขึ้น ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติ งานของครูค่อยลงต่ำลงมากที่สุด ก่อให้เกิดผลเสียแก่หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษานั้นๆ รวมทั้งส่งผล กระทบถึงการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 241)

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน การประถมศึกษาถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการศึกษาระดับเดียวที่คนทั้งประเทศได้รับจากรัฐ ซึ่งได้จัดการศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาชาติ และคนส่วนใหญ่เมื่อจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วจะต้องออกไปประกอบอาชีพ จึงได้รับการศึกษาเล่าเรียนอย่างมีระเบียบแบบแผนจากโรงเรียนประถมศึกษาเท่านั้น สำหรับคนอีกส่วนหนึ่งที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปก็จำเป็นต้องมีรากฐานการศึกษาที่ดี มีคุณภาพจากโรงเรียนประถมศึกษาอีกเช่นเดียวกัน (ทิพวรรณ เลขะวณิช 2530 : 16)

ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้จึงต้องมีคุณภาพพอที่จะให้คนในประเทศใช้เป็นเครื่องมือขึ้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ 2532 : 68)

แต่ด้วยเหตุที่ครูซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนมากกว่าครูในระดับอื่นๆ และถูกกำหนดจากทัศนคติของคนบางส่วนในสังคมว่า ต่ำกว่าครูที่สอนในระดับอื่นหรือครูที่สอนเด็กโต เนื่องจากคนทั่วไปเข้าใจว่า การสอนเด็กเล็กๆ ไม่จำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง ฉะนั้นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงจึงไม่พยายามเข้ามาเป็นครูสอนเด็กชั้นประถมศึกษา (สมจิต สุคนธสวัสดิ์ 2520 : 66) และจากฐานะทางเศรษฐกิจของครูประถมศึกษาในปัจจุบันก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูต้อยในสายตาของคนในสังคม เพราะโดยทั่วไปครูดำรงตนอยู่ได้ด้วยเงินเดือนเป็นหลัก ไม่สามารถทำงานอื่นโดยอาศัยวิชาพื้นฐานได้อย่างอาชีพอื่นๆ (ไพบุลย์ นุรณสันติ 2524 : 97) นอกจากนี้ครูประถมศึกษายังมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบทั้งที่เป็นงานหลักและงานพิเศษหลายด้านด้วยกัน จากสาเหตุต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจมีผลกระทบทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมต่อตัวครูและวิชาชีพครู (ปรัชญา เวสารัชช 2527 : 142-148)

ปัจจุบันปัญหาด้านประสิทธิภาพในการสอน คุณภาพของครูและวิชาชีพครู รวมถึงจริยธรรม เจตคติ และศรัทธาต่อวิชาชีพครูทั้งของตัวครูเอง และประชาชนที่มีต่อครู ตลอดจนความเป็นปูนียบุคคลของครูจึงตกต่ำลง ดังจะเห็นได้ทั้งจากการประเมินของนักวิชาการและ

สื่อมวลชนอยู่เป็นประจำ (ประสาร มาลากุล ๗ อยุธยา 2527 : 11) อาทิเช่น ประวิทย์ ทองศรีนุ่น (2530 : 10) รองเลขาธิการคุรุสภา ได้กล่าวไว้ว่า "ทุกวันนี้ในวงการ อาชีพครู มีครูอยู่กว่าหกแสนคน มีทั้งครูในลักษณะที่มีคุณสมบัติพร้อมทั้งในเรื่องของสติปัญญา วิชาการ ในเรื่องของจิตวิทยา เทคนิควิธีการสอน และในเรื่องของคุณธรรม ความประพฤติ ความเอาใจใส่ เด็ก และครูประเภทที่เป็นได้แก่ผู้สอน... ซึ่งสอดคล้องกับทรรศนะของประสาร มาลากุล .๗ อยุธยา .(2527 : 11) ที่ว่า "การวิพากษ์วิจารณ์ที่ปรากฏเป็นประจำในสื่อมวลชนนั้นมุ่งมาที่ครูว่า ปัญหา สำคัญที่ทำให้การศึกษาไม่บรรลุเป้าหมายตามอุดมคติ และมาตรฐานที่มุ่งหวังไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการด้านกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศได้อย่างแท้จริง คือ การ ขาดคุณภาพ ประสิทธิภาพ ความศรัทธาในวิชาชีพ และสถานภาพที่เหมาะสมของครู"

ปัญหาด้านประสิทธิภาพของครูจึง เป็น เรื่องสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิภาพของครู ย่อมส่งผลถึงคุณภาพของคนในประเทศดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นจึงทำให้นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบทางด้านการศึกษาให้ความสนใจ พยายามศึกษาวิเคราะห์ประมวล เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ซึ่งได้มีผลงานวิจัยต่างๆ ออกมาที่น่าสนใจคือ

จากผลงานวิจัยของ เขวง ชื่นประโคน (2528 : 91) พบว่า ตัวประกอบที่สำคัญที่สุด ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูคือ ขวัญและความพึงพอใจในการทำงาน เนื่องจากขวัญและความพึงพอใจในการทำงาน ก่อให้เกิดความตั้งใจกระตือรือร้นมีความพยายาม มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าครูมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูด้วย ก็ย่อมจะก่อให้เกิดความเต็มใจตั้งใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ สถาบันการศึกษารวมถึงก่อให้เกิดความศรัทธาในหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาของตัวเองด้วย (จิตต์ใส มดุงรัตน์ 2526 : 127)

ความพึงพอใจในวิชาชีพครูจึงมีความสำคัญต่อผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยตรงและเป็นปัจจัย สำคัญประการหนึ่งในด้านการบริหารบุคคลในสถานศึกษาต่างๆ กล่าวคือ เมื่อครูมีความพึงพอใจ ในวิชาชีพครูแล้วย่อมจะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าครูไม่มีความพึงพอใจ ในวิชาชีพครูแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาหลายประการแก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าออก จากงานนับ เป็นปัญหายุ่งยากสำหรับผู้บริหารในการวินิจฉัย ควบคุม และเป็นการสูญเสียงบประมาณ

ของหน่วยงานเป็นอย่างมาก (Pigors and Myers 1975 : 215) ฉะนั้นถ้ามีการส่งเสริมให้ครูมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูสูงขึ้นก็จะช่วยลดการลาออก การขาดงาน และการเบื่องานของครูได้ (Morse 1955 : 52) ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารในหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ จำต้องคำนึงถึงเรื่องความพึงพอใจในวิชาชีพของครูเป็นสำคัญ

การสร้างความพึงพอใจในวิชาชีพครูให้แก่ครูประถมศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ แต่องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือ องค์ประกอบทางโรงเรียน เนื่องจากครูจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอยู่ในโรงเรียน องค์ประกอบทางโรงเรียนจึงมีส่วนช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจในวิชาชีพครูให้แก่ครู และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูได้เป็นอย่างมาก ดังที่ จาร์ส นองมาก (2532 : 10-22) ผู้อำนวยการกองโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนให้ทรรศนะว่า "โรงเรียนกับครูเป็นสิ่งที่ต้องอยู่ควบคู่กัน และต่างก็เป็นตัวซึ่งซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ถ้าโรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า ก็แสดงให้เห็นถึงลักษณะของครูในโรงเรียนนั้นว่าดีมีคุณภาพ การกระทำให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ด้วยความสุข มีกำลังใจที่จะทำงานได้อย่างเต็มที่ และเกิดความพึงพอใจในวิชาชีพครูนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยองค์ประกอบทางโรงเรียนหลายอย่างประกอบกัน เช่น เงื่อนไขภายใต้อำนาจหน้าที่ของการบริหาร โอกาสในการทำงานได้ประสบความสำเร็จ โอกาสที่ได้พัฒนาตนเอง และความพึงพอใจในตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น"

นอกจากนี้ก็มีข้อสรุปจากการศึกษาวิเคราะห์ครูในสังกัดต่างๆ ไว้หลายประการด้วยกัน อาทิ เช่น การเพิ่มปริมาณของสื่อการสอนและคุณภาพในการผลิต ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นจะมีส่วนช่วยทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูดียิ่งขึ้น (ชโล มงคลการุณย์ 2530 : 6-7) รวมทั้งการพัฒนาให้เขตชั้นในและเขตชั้นนอกมีความสมดุลกันทั้งในด้านความเจริญและความสะดวกด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้วก็จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความพร้อมทางการเรียนของเยาวชนได้มากขึ้น และจะช่วยลดภาระของครูให้เบาลง ตลอดจนสร้างความรู้สึกเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมของตนเองให้แก่ครูได้ดียิ่งขึ้น (สมจิต สุคนธสวัสดิ์ 2526 : 9) และจากการที่รัฐยื่นมือเข้าไปช่วยครูและโรงเรียนเอกชนด้านค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะการเพิ่มเงิน เดือนและสวัสดิการให้แก่ครูนั้น นับว่าเป็นสิ่งจูงใจให้ครู

มีขวัญกำลังใจ และตั้งใจทำงานมากยิ่งขึ้น รวมถึงจะช่วยลดปัญหาการย้ายโรงเรียน และการลาออกของครูซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาของเยาวชนอีกด้วย (ใหม่ ศิริขวุฒ 2532 : 46)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า องค์ประกอบทางโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในวิชาชีพครู ซึ่งผู้บริหารทุกระดับและทุกฝ่ายควรให้ความสนใจและเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง

เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกแหล่งที่จะศึกษา

ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกศึกษา ความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่มีองค์ประกอบทางโรงเรียนแตกต่างกัน จากครูในโรงเรียนของหน่วยงานที่รับผิดชอบการประถมศึกษา 3 สังกัดได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุผลและแรงจูงใจที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ คือ

1. เนื่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางของความก้าวหน้าทางวิทยาการทุกสาขา และทุกระดับทั้งยังเป็นศูนย์รวมทางเศรษฐกิจสังคม การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม อันเป็นปัจจัยดึงดูดให้ประชากรจากทุกภาคหลั่งไหลเข้ามาสู่แหล่งความเจริญก้าวหน้า ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความหนาแน่นของประชากร ปัญหาค่าครองชีพสูง และปัญหาอื่นๆ อีกมาก ครูในกรุงเทพมหานครก็ต้องประสบกับปัญหาเหล่านี้ด้วย จึงทำให้มีภาระหนักเพิ่มขึ้น ดังนั้นถึงแม้ว่าจะได้รับเงินเดือนต่ำ ขาดสวัสดิการในการทำงาน และด้านอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจ และเบื่อหน่ายในวิชาชีพครู จนทำให้ครูย้ายไปสังกัดอื่นและลาออก ตลอดจนทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ก็ตาม แต่ก็เชื่อว่าจะต้องพึงองค์ประกอบอื่นอีกเป็นอันมาก ซึ่งถ้าผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านี้แล้วก็สามารถจะสร้างความพึงพอใจ ในวิชาชีพครูให้แก่ครูได้

2. โรงเรียนประถมศึกษาใน 3 สังกัดนี้ ต่างก็มีลักษณะเฉพาะตัวกล่าวคือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครนั้น เป็นโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการเคยส่งวนไว้เป็นโรงเรียนต้นแบบเพื่อ

ทดลองทางด้านวิชาการมาก่อน ดังนั้นโรงเรียนเหล่านี้จึงค่อนข้างมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษาและการบริหารงานก็ขึ้นต่อสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครโดยตรงไม่ต้องผ่านสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเหมือนดัง เช่นจังหวัดอื่นๆ (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2525 : 1) ส่วนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษามหานครซึ่งมีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษานั้นมีลักษณะการบริหารงานแตกต่างออกไปจากสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนซึ่งมี เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้ดำเนินการโดยอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนนั้นก็มิใช่ระเบียบการบริหารงานต่างๆ อีกแบบหนึ่ง แต่โดยเหตุที่ถึงแม้ครูในโรงเรียนแต่ละสังกัดจะปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ที่ต่างกัน และมีการบริหารแตกต่างกันก็ตาม แต่งานที่ปฏิบัติมีลักษณะเดียวกันคือ ให้การศึกษาแก่เยาวชนอันเป็นงานหลักของวิชาชีพครู ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูทั้งสามสังกัดว่า องค์ประกอบทางโรงเรียนจะมีผลต่อความพึงพอใจในวิชาชีพของครูหรือไม่ เพียงใด เพื่อ เป็นประโยชน์ในด้านการบริหารบุคคลในโรงเรียน และสถานศึกษาต่างๆ ต่อไป

ดังนั้น การศึกษาความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูประถมศึกษาทั้งสามสังกัดในครั้งนี้ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ศึกษาความแตกต่างในลักษณะที่หลากหลาย ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้ จะแสดงให้เห็นความแตกต่างของความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสามสังกัดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อ เปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีองค์ประกอบทางโรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจในวิชาชีพของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีองค์ประกอบทางโรงเรียนแตกต่างกัน ในภาคต้น ระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน ปีการศึกษา 2532

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ องค์ประกอบทางโรงเรียน แบ่งเป็น

1. สิ่งกีด
2. ที่ตั้งของโรงเรียน
3. เงินเดือน
4. ลักษณะของงานที่ทำ
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในวิชาชีพครู แบ่งเป็น

1. สถานภาพวิชาชีพครู
2. ลักษณะการเป็นครู
3. กระบวนการเรียนการสอน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา 3 สังกัด

จำนวนทั้งหมด 634 คน โดยมีจำนวนครูในแต่ละสังกัด ดังนี้

3.1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีสำนักการ -
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร บริหารงาน จำนวน 243 คน

3.2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เฉพาะในกรุงเทพมหานคร
จำนวน 176 คน

3.3 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 215 คน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและครูของทั้ง 3 สังกัด เป็นข้อมูลในปีพ.ศ. 2531

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูในโรงเรียนต่างๆ ที่ได้จาก
หน่วยงานแต่ละสังกัด ถือว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้
2. วันและเวลา ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ไม่มีผลทำให้ข้อมูลที่ได้แตกต่างกัน
3. คำตอบที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นคำตอบที่จริงใจ และตรงตามสภาพความเป็นจริง

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยมีภูมิลำเนาและทำงานอยู่ต่างจังหวัดจึงมีข้อจำกัดด้านความรู้เกี่ยวกับเส้นทางที่จะเดินทางไปเก็บข้อมูลของครูในโรงเรียนทั้ง 3 สังกัด ทั้งที่อยู่ในเขตชั้นในและ เขตชั้นนอกให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยยึดเอาจำนวนครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหลัก ซึ่งอาจจะทำให้มีผลกระทบต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครอยู่บ้าง

คำจำกัดความในการวิจัย

ความพึงพอใจในวิชาชีพครู หมายถึง ความพอใจ ภูมิใจ และเป็นสุขใจในสถานภาพวิชาชีพครู ลักษณะการเป็นครู และกระบวนการเรียนการสอนโดยไม่คิดเปลี่ยนแปลงอาชีพ สถานที่หรือคิดจะลาออกจากอาชีพครู

สถานภาพวิชาชีพครู หมายถึง ความมั่นคง ความมีเกียรติของวิชาชีพ และได้รับการยกย่องในสังคม

ลักษณะการเป็นครู หมายถึง การมีจรรยาบรรณของการเป็นครู

กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การรู้เทคนิควิธีสอน การเตรียมการสอน และรู้หลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน รวมถึงมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

องค์ประกอบทางโรงเรียน หมายถึง สังกัด ที่ตั้งของโรงเรียน เงินเดือน ลักษณะของงานที่ทำ และความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

สังกัด หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานเกี่ยวกับครู และโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.)

ที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนตั้งอยู่เขตชั้นใน หรือเขตชั้นนอกกรุงเทพมหานคร

เงินเดือน หมายถึง รายได้ที่ครูได้รับเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งเงินช่วยเหลือต่างๆ
ที่ต้นสังกัดจัดขึ้น

ลักษณะของงานที่ทำ หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อหนึ่งสัปดาห์ และระดับชั้นที่สอน
ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน หมายถึง การมีโอกาสดำเนินการพิจารณาความดี
ความชอบ เป็นกรณีพิเศษหรือได้ 2 ชั้น กับระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในสังกัด

ครูโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนทั้งสามสังกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้สำนักงานการประถมศึกษาทั่วประเทศ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และ สำนักงาน
เลขาธิการคุรุสภา รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการออกระเบียบ การวางแผน
หรือกำหนดโครงการต่าง ๆ ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. ผลจากการวิจัย สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงและสร้างเสริมประสิทธิภาพใน
การทำงานของครู
3. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย สำหรับผู้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบ
ต่างๆที่มีผลต่อความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูในระดับนี้และระดับอื่น ๆ ต่อไป